

Laudatio Nicolae Matei

Dl. Nicolae Matei este membru al

- Uniunii Scriitorilor din România, filiala Cluj și al
- Uniunii Scriitorilor din Danemarca

Scriitorul și traducătorul Nicolae Matei a contribuit substanțial la dezvoltarea relațiilor culturale româno-daneze.

O realizare extraordinară a domnului Matei a fost traducerea integrală a Poveștilor și povestirilor lui Hans Christian Andersen (ed. Risoprint) din manuscrisele originale ale lui H.C. Andersen din daneza arhaică în limba română. Această lucrare monumentală, cu peste 1.800 de pagini, a fost rezultatul a 15 ani de muncă intensă și pasionată, reprezentând un adevărat "tour de force" în literatura de traducere.

Nicolae Matei este autorul singurului Dicționar român-danez, conținând 34.000 cuvinte-titlu, terminologia tuturor științelor, incluzând termeni populari/regionali și arhaisme ce apar în literatura clasică română;

Refugiat politic din România comunistă, după câțiva ani de pușcărie politică pentru încercarea de trecere ilegală a frontierei, Nicolae Matei s-a stabilit la Aarhus în 1985. În Danemarca, a

luat legătura cu scriitorul și publicistul Victor Frunză (aflat acolo în exil din 1980), care l-a invitat să contribuie la revista anti-comunistă „Alergătorul de la Maraton”.

Consacrându-se ca scriitor și traducător, a contribuit substanțial, după 1990, la **dezvoltarea relațiilor culturale româno-daneze**. În 1997 a înființat, împreună cu prof. Vasile Puni, editura româno-daneză: Eksperimental Forlag.

A debutat în 1995 **în limba română** cu volumul *Târâș spre vest*, apărut la Editura Victor Frunză din București, un roman autobiografic în care își propune să răspundă la întrebarea spinoasă privind sensul înstrăinării, în dubla sa accepțiune: exilul propriu-zis și exilul interior. Cartea prezintă experiența specifică generației din anii '70-'80 care a trăit din plin sentimentul frustrării, al "celui străin în propria-i țară". Eroul cărții trăiește drama propriului său popor condamnat să trăiască într-un spațiu concentraționar, visându-și însă libertatea, râvnind-o ca pe bunul cel mai de preț, fără încetare. Cucerind-o în cele din urmă, după calvar, "se eliberează" într-un *Dincolo* al profundeii decepții. Pentru că eroul, o dată ajuns în Vest, va trăi o nouă dramă, aceea a inadaptatului, a celui respins, nedorit.

Dl. Nicolae Matei a mai publicat: *Rumænsk Parlør*, 1996 (Ghid de conversație danez-român); *Copenhaga vis de gheață*, 1998; *Rumænsk sprog-guide*, 1999, ediția a II-a; *Generația pierdută*, 1999; *Târâș spre vest*, - remixare, 2000; Atelier 2000, Remixări, 2000; Str. Gh. Lazăr nr. 15, 2000.

În **limba daneză** a scris romanele *Den fremmede*, 2002 (Străinul) și *Jeg elsker Danmark*, 2008 (Eu iubesc Danemarca). I-au apărut scrieri în antologii: (Visători prin orașul surâsului, 2000, Eksperimental Forlag, Aarhus; Caiete internaționale de poezie, 2000 și 2001, Literart XXI, USA.) Fragmente din romanul *Străinul* au fost incluse și în manualul "Dansk i erhvervsuddannelserne" (Limba daneză pentru învățământul liceal) la editura Dansk lærerforeningen, 2004.

A tradus în daneză: George Bacovia, Digte, 1997 (Poezii); Kobenhavn drom af is, 1999, (Copenhaga vis de gheață, în colaborare cu Svend Enevoldsen); Leontin Moldovan, Bornehjemmet, 2000 (Casa de copii, în colaborare cu Erik Morsing), Mircea Goga, Koncert for violin og ensomhed, 2000 (Concert pentru Vioară și Singurătate); Giannina Cărbunariu, Mady.Baby. "Mady.Baby", 2008. Premiera a avut loc la Café Teatret, Copenhaga, în data de 7 februarie 2009. (cafeteatret.dk/).

Nicolae Matei nu s-a limitat doar la literatură și traducere. Împreună cu Kirsten Olsen, a inițiat în anul 2000 programul „Fondul Democrația” finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Danemarcei, un efort important de a oferi tinerilor din Europa de Est acces la cursuri de inițiere în principiile democratice, demonstrându-și astfel implicarea și preocuparea pentru evoluția societății în ansamblul ei.

Prin munca sa de o viață dedicată culturii, literaturii și libertății, Nicolae Matei a lăsat o amprentă profundă și durabilă asupra legăturilor româno-daneze, fiind o sursă inepuizabilă de inspirație și cunoaștere pentru generațiile actuale și viitoare.